

Silikon kan skjule farlig brystkreft

Ny studie: Mammografi falsk trygghet

Ekspertene mener mange tusen norske kvinner trenger andre kreftundersøkelser.

BRYSTKREFT: For første gang har norske forskere avdekket at brystimplantater øker risikoen for brystkreft med spredning. P FOTO: NTB Scanpix
24. februar 2020 kl. 22.00

[Jorun Gaarder](#)

[Nora Charlotte Lindtner](#)

Kvinner med brystimplantater har oftere større svulster og brystkreft med spredning når sykdommen oppdages. Dette viser en ny studie som publiseres i [Tidsskrift for Den norske legeforening tirsdag](#).

Studien fra Kreftregisteret inkluderer 785 706 kvinner som deltok i mammografiprogrammet 1996-2016. Av disse hadde 10 086 (1,3 prosent) implantater.

FORSKER: Solveig Hofvind,

Kreftregisteret.

Brystimplantatene gjaldt forstørrelser av kosmetiske årsaker, ikke rekonstruksjon etter tidligere brystkreft. Implantatene var av silikon eller saltvann.

Mer alvorlig kreft

Kvinner med brystimplantater hadde mer alvorlig sykdom, større svulster og oftere spredning til lymfeknuter i armhulen, ved diagnostidspunkt.

Implantater gjør det vanskeligere å oppdage svulsten, tror forskerne bak studien.

- Implantater vanskeligjør mammografiundersøkelsen noe. Noen ganger skyver implantatet på brystvevet, eller vevet blir liggende bak protesen, sier Solveig Hofvind, seksjonsleder for mammografiprogrammet hos Kreftregisteret. Hun har ledet studien.

Dette er første gang en norsk studie avdekker økt risiko for aggressiv brystkreft ved implantater. Utenlandske studier har sett liknende tendenser tidligere.

Brystkreft

Nye tilfeller 2018

- Kvinner: 3568
- Menn: 28

Fem- års relativ overlevelse (2014-2018)

- Kvinner: 90,7 %

Kreftoverlevende - begge kjønn

- 49.344 personer per 31.12.2018

Dødsfall (2018)

- Kvinner: 650
- Menn: 7

Kilde: Kreftregisteret

Vanlig kreftform

Overlevelsen ved brystkreft er generelt god. For alle som får påvist sykdommen uten at det er fjernspredning, er femårsoverlevelsen nå på over 90 prosent. Med fjernspredning er ned mot 30 prosent av pasientene i live etter fem år.

Brystkreft er den mest utbredte kreftformen hos kvinner, ikke bare i Norge, men i flere land i verden.

- Mammografi er ikke en like god undersøkelse når du har implantater. Silikon er helt tett, det går ikke an å se gjennom med røntgen, sier radiolog Helene Bertelsen Brandal, overlege ved Oslo Universitetssykehus, OUS. Hun har også deltatt i arbeidet med studien.

- Flere og flere får implantater. Da bør de være klar over dette, legger hun til.

Bør få vite

Hofvind understreker at en svakhet ved deres studie, er at den har sett på kvinner i screening-alder, altså fra 50 år og oppover. Om kvinner med implantater får brystkreft tidligere, vites ikke.

Ni symptomer på brystkreft

Dagbladet Pluss

- Kvinner bør informeres om at å legge inn implantater kan vanskeliggjøre billedtaking- og tolkning seinere. Kvinner har satt inn proteser i brystene i mange år, uten at vi har hatt kunnskapsgrunnlag for å informere pasienten godt, sier Hofvind.

Fortsatt er det viktig at kvinner undersøker brystene selv. En svulst oppstår ikke i protesen, men i vevet, så det skal være mulig å kjenne den, forteller forsker Hofvind.

Begynner brystvorta å peke en annen vei, får du en inndragning eller et søkk i brystet, er det grunn til å undersøke hva dette skyldes, råder hun.

Når det gjelder kvinner som tar brystimplantat for utseendets skyld, finnes det ikke klare tall på hvor mange dette er. Disse operasjonene gjøres privat, og de private aktørene er ikke pliktige til å rapportere inn dette.

Likevel er det grunn til å tro at flere kvinner i dag forstørrer brystene enn det var for noen tiår siden.

Flere forstørrer

STYRELEDER: Ellen Harris Utne,

Brystkreftforeningen.

En norsk studie fra 2004 viste at åtte prosent av norske kvinner i alderen 22–55 år hadde fått utført en kosmetisk operasjon og halvparten var brystoperasjoner. Helsetilsynet skriver i en rapport at brystforstørrelse utgjorde 31 prosent av kosmetiske inngrep i 2003, og det vises til en årlig økning på om lag fem prosent i perioden 2000–03.

Mammografi

- Mammografiprogrammet er et offentlig og frivillig tilbud til kvinner 50 til 69 år om mammografiscreening hvert annet år.
- Mammografi er en røntgenundersøkelse av brystene der brystet plasseres i røntgenapparatet og komprimeres mellom to plater.
- Kompresjonen varer bare noen sekunder og er ikke skadelig for brystvevet.

Kilde: Kreftregisteret og Brystkreftforeningen.

- Å gjøre brystforstørrelse med kosmetiske brystimplantat blir stadig vanligere i Norge, sier Hofvind.

Ellen Harris Utne er styreleder i Brystkreftforeningen. Hun synes Kreftregisterets funn er opprørende.

- Det er skremmende hvis silikonimplantater gjør at brystkreft ikke blir oppdaget tidlig nok, sier Utne og legger til:

- Hvis dette er funn som er godt dokumentert, så bør de private ta med dette i sin veiledning til pasientene.

- Trenger økt kompetanse

Amin Kalaaji, spesialist i plastikkirurgi og overlege ved Oslo Plastikkirurgi, mener forskerne bør være forsiktige med å gå ut med at brystkreft er vanskeligere å påvise hos kvinner med implantat, ettersom dette kan skape unødvendig frykt.

OVERLEGE: Amin Kalaaji, Oslo

Plastikkirurgi.

- Snarere er det viktig å øke kompetansen hos radiologer for denne pasientgruppa, og ved mistanke bruke ultralyd som har sikrere treff. Kvinner med implantater må alltid informere om at hun har implantater før mammografi og vurdering av ultralyd, sier plastikkirurgen til Dagbladet.

Radiolog Helene Brandal er klar på at mammografi ikke alltid er en god nok metode for å oppdage svulster hos kvinner med implantater – det skyldes ikke lav kompetanse hos radiologene.

- Ultralydundersøkelse i tillegg til mammografi er en bedre metode for kvinner med implantater, men det er ikke ressurser til slike tilleggsundersøkelser i det offentlige mammografiprogrammet, sier hun.

Det finnes flere typer brystimplantater i Norge. De aller fleste er av silikon, med varierende grad av ru eller glatt overflate. Kalaaji tror ikke typen implantat har noe å si under en mammografiundersøkelse. Men det kan gjøre en forskjell om implantater er satt inn under eller over muskelen.

- Man vet det er lettere å undersøke brystvevet dersom implantatet ligger under, sier Kalaaji.

Plastikkirurg Tom Ørner mener det kan være vanskeligere å undersøke bryster med silikon eller bryster som har vært operert tidligere. Det skyldes at operasjoner skaper arrvev, og implantatene lager skygger som gjør bildene mer krevende å tolke.

- Derfor bør de med implantat undersøkes av spesialister som har erfaring med slike bryster, sier han.

Slik sjekker du deg

- Still deg foran speilet i bar overkropp, med armene ned. Se etter hevelser, søkk, hvordan brystvortene peker eller om det væsker fra dem. Har brystene forandret seg?
- Strekk armene i været. Sjekk om brystene har samme form, og se etter tegnene nevnt over.
- Løft høyre arm over hodet, og føl med lette trykk rundt hele brystet etter klumper. Begynn på toppen (kl. 12) og kjenn etter fra kanten av brystet og inn mot brystvorten. Gjenta på andre brystet.
- Let også etter kuler i armhulene.

